

BRONNEN

VERTROUWEN IN DE SLIMME SAMENLEVING

Let's go MAD, zo had dit boek ook kunnen heten.....

Modulair (opknippen in deelproblemen), Agile (stapsgewijze ontwikkeling) en Decentraal (verantwoordelijkheid bij meer partijen), dat zijn de kapstokken waarmee Klous en Wielaard de complexe wereld tegemoet willen treden en die ook moeten zorgen voor het nodige vertrouwen. Ze 'lenen' deze uitgangspunten uit softwareontwikkeling en laten in diverse hoofdstukken in het eerste deel van het boek zien dat ze uitstekend zijn geschikt om de alomtegenwoordige complexiteit mee aan te pakken.

Voor de echte liefhebbers van actuele modewoorden komt in deel 1 ook de term VUCA langs; 'De wereld is VUCA'. Hoe zegt u? De wereld is Volatile, Uncertain, Complex en Ambiguous. Met enig gezond verstand kun je trouwens wel zeggen dat dit altijd al zo is geweest. Maar als deze term in de komende tijd het vreselijke jeukwoord 'disruptie' of - nog erger - 'disruptieve innovatie' gaat vervangen, dan ben ik er wel een voorstander van.

Maar hoe organiseren we onszelf of de organisatie dan in een complexe VUCA-wereld? Daarvoor zijn Klous en Wielaard erg positief over zelfsturing in organisaties, uiteraard op basis van de MAD-principes. De voorbeelden die worden genoemd overtuigen natuurlijk altijd: IT-consultant BSO was er al bij in de jaren tachtig, en Spotify werkt er tegenwoordig ook mee. Gelukkig benoemen de auteurs nog meer voorbeelden van bedrijven en organisaties buiten de hippe internet- en IT-bedrijven om, want economie en maatschappij zijn nog wel veel breder dan deze. Ook zijn Klous en Wielaard niet blind voor de nadelen van zelfsturing, maar de optimistische blik overheerst wel. Als we het maar MAD doen, dan komt het wel goed.

Deel 2 gaat over vertrouwen. Want als de wereld helemaal VUCA is, hoe zit het dan met het vertrouwen dat een noodzakelijke basis is voor de slimme samenleving? En wie houdt hier dan toezicht op?

Ook hier zijn de auteurs overwegend positief. Vertrouwen verplaatst zich van vertrouwen in instituties naar vertrouwen op basis van relaties in netwerken en ze hebben flink aandacht voor de alomtegenwoordigheid van algoritmes in de slimme samenleving. Voor het toezicht op deze algoritmes hebben ze een fraaie oplossing - althans voor de lezers van dit blad; juist ja, accountants kunnen in een door Klous en Wielaard gepresenteerd 'denkmodel' prima toezicht houden op risico's van algoritmes. Hebben we toch nog wat te doen in de toekomst... En verder moet het toezicht natuurlijk MAD georganiseerd worden.

Dus, zonder meer toegankelijk en vlot geschreven en interessante actuele materie, maar de optimistische blik op de toekomst is erg prominent aanwezig. Dus toch een beetje een Ambigue-conclusie (Ambiguous, VUCA weet u wel?) en dat past ook wel weer bij het boek...

Sander Klous en Nart Wielaard: Vertrouwen in de slimme samenleving - wat het betekent als we alles Modulair, Agile en Decentraal inrichten, Business Contact 2017, ISBN 978 90 4701129 3

BRONNEN

GEEN CENT TE MAKKEN

Niet erg, want data gaat de rol van geld overnemen. Aldus de auteurs van dit boek.

Dat is nogal een stellingname en er staan zonder meer interessante thema's in dit boek, zoals het fenomeen 'datarijke markten' en hun overtuiging dat geld zijn traditionele rol als ruilmiddel én communicatiemiddel gaat verliezen. Maar om op basis van de snelle successtory's van bijvoorbeeld Uber en Alibaba de hele wereldeconomie even om te vormen tot een data-georiënteerde economie, dat gaat toch wel erg ver.

Zoals voor veel enthousiaste hemelbestormers geldt: leuke en interessante hypothesen, maar de toekomst laat zich nu eenmaal lastig voorspellen. Gelukkig maar.

Viktor Mayer-Schönberger en Thomas H. Davenport: *De data-economie*, Maven Publishing BV 2018, ISBN 978 94 9249 333 0

VERBETER JE SCHRIJFSTIJL

Dat is nu nog eens handig. Op pagina 17 van de inleiding staan op 1 pagina de acht punten die u in acht moet nemen om uw schrijfstijl te verbeteren.

Nog leuker, het lijken allemaal open deuren te zijn. Zoals; denk aan je doelgroep, let op je tekstopbouw etc. Ja, nogal wiedes, maar... met de vele goede en toegankelijke voorbeelden weet Daniëls zijn punten netjes over te brengen.

Daarom geen al te hoge pretenties, maar simpelweg een nuttig boekje voor de aspirant-betere-schrijver.

Wim Daniëls: *verbeter je schrijfstijl - de stijlguide voor iedereen die aantrekkelijker en overtuigender wil schrijven*, Haystack 2017, ISBN 9789461262486

VERDRINK GEEN DOOIE EEND

Laat u niet afleiden door de titel, de ondertitel geeft beter aan waar dit boek over gaat; 'de kunst van beminnelijke doeltreffendheid'.

En daarvoor geeft De Gaay Fortman prima vlot geschreven de nodige tips uit haar eigen carrière als vrouw in een mannenwereld. *Must read* is het laatste hoofdstuk met negen tips om beminnelijk en doeltreffend te blijven. Overigens, is dit boekje alleen voor potentiële topvrouwen interessant? Nee gelukkig niet. Maar de Gaay Fortman laat in hoofdstuk 8 wel duidelijk blijken hoe zij denkt over diversiteit in de boardroom.

Maar wacht even, die titel over die dooie eend? Dat zijn situaties waarin het gezamenlijk doel dreigt onder te sneeuwen of een situatie doelbewust negatief wordt gemaakt. Diep ademhalen, nooit op ingaan en het gezamenlijk doel weer centraal stellen, is het advies van De Gaay Fortman.

Marry de Gaay Fortman: *Verdrink geen dooie eend*, Uitgeverij Business Contact 2018, ISBN 978 90 470 1133 0

VERPLICHTE KOST

Welk boek 'moet' u lezen? De keus van Arnold Schilder, voorzitter van de IAASB: Toppertje!

Moeilijke, dikke, heel verantwoorde boeken te over. Ook in mijn boekenkast. Maar waarom moeilijk doen als het makkelijk kan? En leuker? Kan dat, 'onder accountants'?

Mijn zoon gaf me dertien jaar geleden het boekje *Toppertje!*. Omslagfoto: iemand balancerend op één been op de top van een rots. Dat is de formule: een vaak oude, mooie foto plus een kernachtige uitspraak van iemand. Bij veel daarvan besef ik: moeilijker is het niet - al lijkt het vaak wel zo.

Voorbeelden? Foto van een (Braziliaanse) keeper, die met een mooie save een bal uit de hoek van zijn doel plukt. Bijschrift: 'Handelen ontstaat niet door denken, maar door verantwoordelijkheid aan te kunnen.' Prachtig motto voor een accountant - en voor iedereen eigenlijk. De uitspraak is van de bekende theoloog Dietrich Bonhoeffer, die de mislukte aanval op Hitler met zijn leven moest bekopen. Dus die heeft wel recht van spreken.

Of deze, bij een foto van drie dames balancerend op een palmboomstam: "Wees als een postzegel: laat niet los voor je je bestemming hebt bereikt." (Josh Billings). Is dat niet de kern van *professional skepticism*?

Nog ééntje dan: "Een goede voorbereiding zorgt voor vertrouwen. Meer kun je niet doen." (Richard Kline, bij een foto van een feestelijk gejonaste keeper). Goed motto voor die zware discussie met een audit committee, of een verhoor door een onderzoekscommissie, of je functioneringsgesprek!

Toppertje! door Hulton Getty, 2002, Nederlandse vertaling 2004. ISBN: 90 453 0366 3. Tweedehands verkrijgbaar onder andere bij [webwinkels](#).

DIGITAAL

Arnout van Kempen

Welke apps, websites, twitteraars en andere digitale bronnen zijn voor accountants nuttig, handig of gewoon gemakkelijk? Arnout van Kempen doet elk kwartaal een actuele greep.

De iets oudere accountants herinneren zich Y2K nog wel. Het idee aan het eind van de vorige eeuw was dat computers massaal in de problemen zouden komen, omdat jaartallen in programma's werden opgeslagen als twee cijfers en niet vier. En dat ging het einde van de wereld worden. De BBC had een drama-docu om mensen te vertellen dat de wereld donker zou worden, en de stoplichten zouden stoppen met werken. Geen stoplichten. In Londen!

Ook in Nederland konden we er wat van. De pompen die ons land droog houden zouden er mee stoppen, kerncentrales zouden ontploffen en wat niet al. De apocalyps kwam er aan, en nu eens niet door goddelijk ingrijpen, maar omdat de computers ons zouden vermoorden. En alles onze eigen schuld, onze zuinigheid, omdat we maar twee cijfers over hadden voor een jaartal en niet vier.

Maar gelukkig waren daar de consultants. Ik ben best benieuwd of ooit een econoom onderzocht heeft hoeveel van de economische groei in 1998 en 1999 kan worden toegeschreven aan 'het Y2K-probleem'. Er is veel geld verdiend. En waarom weet ik zo zeker dat er veel geld verdiend is? Deels omdat ik er zelf een klein steentje aan heb bijgedragen. Als IT-auditor in dienst bij een van de grootste consultancy-bedrijven van deze wereld, heb ik met name ziekenhuizen bezocht om te bekijken of ze wel Y2K-proof waren. Mooie tijden.

Op enig moment zaten we als Y2K-consultants bij elkaar en kwam de vraag op tafel: wie van ons heeft zelf maatregelen genomen? Wie heeft bijvoorbeeld een voorraadje drinkwater, voedsel, dat soort dingen aangelegd, voor als de dingen die we aan onze klanten vertellen echt waar blijken te zijn? Ik bleek de enige. Ik had een koevoet en een betonschaar. Ik wist waar het te halen.

Recent besprak ik met het bestuur van een wat groter mkb-bedrijf, pakweg vijfhonderd medewerkers, de AVG. En zonder er goed over na te denken ontviel me de tekst: "dikke kans dat we over tien jaar op de AVG terug kijken, zoals nu op het Y2K". Best een serieus onderwerp, dat we best serieus moeten behandelen. Maar toch ook wel goud voor consultants waarvan niemand echt weet of ze iets nuttigs doen of zelfs maar of ze weten waar ze het over hebben."

Tegen de tijd dat u dit leest is de Autoriteit Persoonsgegevens misschien al toe aan haar eerste echte handhavingsacties. Als mijn inschatting klopt, dan zal deze toezichthouder met zachte hand bedrijven in de goede richting duwen, en met harde hand laten voelen dat ze nu echt macht heeft. Maar bovenal zal blijken dat het onderwerp weliswaar serieus is, maar niet de apocalyptische omvang heeft gekregen die nu door allerlei partijen wordt gesuggereerd.

Tips? Stuur een linkje van uw favoriete business-app, website etc. naar redactie@accountant.nl.